

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 11-01-2019
Sayı: 492

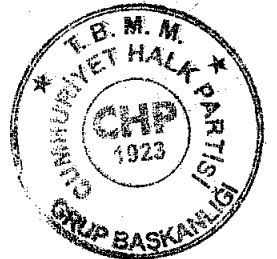
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih:	25 Ocak 2019
Esas No:	2/1556

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
15 Ocak 2019	
Numara:	

TBMM	
GELEN EVRAK	
15 Ocak 2019	
No: 414976	
TBMM'ye AKTARILMIŞTIR	

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de yaklaşık 15 milyon iş akdi ile işçi statüsünde çalışan, 3 milyon 200 bin de memur olarak çalışan bulunmaktadır. Türk-İş tarafından 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı 6 bin 322 TL, açlık sınırı ise 1.941 TL olarak açıklanmıştır. Türkiye’de çalışan 18,5 milyon işçi ve memurun %80’inin maaşı, yoksulluk sınırı olan 6.322 TL’nin altındadır. Hal böyle iken, bugün Türkiye’de en fazla vergi ödeyen kesim ise işçi ve memurlar yani çalışanlardır. Çalışanların ödediği gelir vergisi, daha çalışanların eline geçmeden kaynağında kesilmektedir. Yine Türkiye, en yüksek dolaylı vergi ödeyen ülkeler arasındadır. Bu sebeple vergi yükü büyük oranda çalışanların üzerinde kalmaktadır. Az kazananan az, çok kazananan çok vergi alınmamaktadır. Yüksek gelirli kesimlerin kullandığı Pirlanta, yatlar, kotralarda kullanılan mazot gibi lüks tüketimden vergi alınmazken, çalışanlar ağır vergi yükü altında ezilmektedir.

Yani, Türkiye’de vergi adaleti sağlanamamıştır. Vergide adalet, en basit şekli ile az kazananan az, çok kazananan çok vergi alınması anlamına gelmektedir. Adil bir vergi sistemini uygulayabilen ülkelerde toplam vergilerin %70’i kazançtan-gelirden alınan vergilerden (kurumlar vergisi, servet vergisi, gelir vergisi gibi doğrudan vergiler) %30’u ise tüketimden alınan vergilerden (KDV, ÖTV gibi dolaylı vergiler) oluşmaktadır. Türkiye’deki sistem ise bunun tam tersi olup dolaylı vergilerin oranı yüzde 70 iken doğrudan vergilerin oranı yüzde 30’dur. OECD’ye göre, özel tüketim vergisi gelirlerinin (ÖTV), toplam vergi gelirleri oranına göre üye ülkeler içinde Türkiye ilk sıradadır. Türkiye, tüketim vergi gelirlerinin, genel vergi gelirlerine oranında ise Şili’nin ardından ikinci sıradadır. Türkiye, belirli mal ve hizmetlerden alınan vergi gelirlerinin, genel vergi gelirlere oranında yüzde 22,2 ile ilk sıradadır. Türkiye’de, yine belirli mal ve hizmetlerden alınan vergi gelirlerinin, gayri safi yurt içi hasılaya oranı yüzde 5,6 ile bu sınıflandırmada ilk sırada yer almaktadır.

Tüm bunlar çalışanın patrondan, kişilerin kurumlardan daha yüksek vergi ödediği adaletsiz bir vergi sistemini ortaya çıkarmaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı 2019 yılı Gelir Vergisi Genel Tebliği 31 Aralık 2018 de yayınlanmış ve yeni gelir vergisi tarifeleri belirlenmiştir. Buna göre; 18.000 TL’ye kadar 15%, 40.000 TL’nin 18.000 TL’si için 2.700 TL, fazlası 20%, 98.000 TL’nin 40.000 TL’si için 7.100 TL, (ücret gelirlerinde 148.000 TL’nin 40.000 TL’si için 7.100 TL), fazlası 27%, 98.000 TL’den fazlasının 98.000 TL’si için 22.760 TL, (ücret gelirlerinde 148.000 TL’den fazlasının 148.000 TL’si için 36.260 TL), fazlası 35% oranında vergilendirilecektir.

2018 yılında, açlık sınırının altındaki asgari ücret ve yoksulluk sınırının altında ücret alan işçi ve memurlar, verilen düşük zam oranları ile enflasyon karşısında ezilmiştir. Ancak önümüzdeki günlerde enflasyonda yaşanacak artış nedeniyle çalışanların gelirleri reel olarak çok daha fazla düşecek, ama gelir vergisi diliminin yukarıda belirttiğimiz şekilde artması ile daha fazla vergi verecekler ve sonuç olarak daha fazla yoksullaşacaklardır. Makyajlı enflasyon nedeni ile düşük oranda zamlarla yetinmek zorunda kalan çalışanların ücretlerindeki artışlar, daha ellerine geçmeden gidecektir.

2018 Aralık ayı enflasyonu olarak açıklanan %20 oranı baz alınarak ücretlerde artışlar yapılmıştır. Ancak yapılan artışlar gerçeklerle örtüşmemektedir. Çünkü TÜİK tarafından yapılan enflasyon oranı gerçekçi değildir. TÜİK’in açıkladığı %20 oranlı enflasyon makyajlı enflasyondur. Halkın gerçek enflasyonu ise yüzde 40’ları bulmuştur. Örneğin Elmanın, Elmanın bulgurun, makarnanın yıllık artışı yüzde 33, süt ürünlerinin ve yumurtanın artışı yüzde 24,95’

meyvedeki artış yüzde 89.40, patatesteki artış yüzde 70 , soğandaki artış ise yüzde 168 oranında olmuştur. Birleşik Kamu İş tarafından yapılan araştırma sonucuna göre gıda fiyatlarındaki artış oranı gerçekte yüzde 50'dir. Bunun yanında 2018 yılında, doğalgaza yüzde 35, elektriğe yüzde 45 oranında zam yapılmıştır. Döviz karşısında Türk Lirasının 2018 yılında yüzde 30 değer kaybetmesi çalışanların alım gücü ciddi oranda düşmüştür. Nitekim 2018 Aralık ayı için açıklanan, 1.941 TL'lik açlık sınırı ile 6.322 TL'lik yoksulluk sınırı yaşam maliyetlerindeki artışı net bir şekilde ortaya koymaktadır. Günlük hayatı idame ettirmede zaruri olan tüm ihtiyaçlardaki yüksek zamları, ücretlerdeki artış ile karşılamak mümkün değildir. Mesela günlük hayatta en fazla kullanılan haberleşmede vergi oranı beşte birdir. Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği'nin (TELKODER) 'Elektronik Haberleşmede Aile Giderleri Araştırması'na göre, Türkiye'de 4 kişilik bir ailenin yıllık 2 bin 878 TL'yi bulan haberleşme giderinin 585 TL'sini devlete ödenen vergiler oluşturmaktadır. Kaldı ki diğer dolaylı vergiler de düşünüldüğünde çalışan kesimin geçimini sağlayabilmesi imkansızdır.

Ülkemizde çalışan nüfusun yüzde 40,3'ünü asgari ücretliler oluşturmaktadır. Asgari ücretin biraz üzerinde ücret alanları da düşündüğümüzde, çalışan nüfusun çok büyük bir kısmı, aldıkları ücretlerle geçimini sağlayabilecek durumda değildir. Yapılan son değişiklik ile geçinmenin bile olanaksız olduğu bu ücretlerden, bir de çok yüksek oranda gelir vergisi kesintisi yapılacaktır. Bu yıl brüt 2 bin 558 lira maaş alan asgari ücretli bir çalışan asgari geçim indirimi ile 2 bin 21 Türk Lirası alacaktır. Yani asgari ücretlinin ücreti, daha kaynağında 537 Türk Lirası vergi ve SGK nedeniyle kesintiye uğramaktadır. Temel harcamalardaki dolaylı vergiler nedeniyle ödediği vergi miktarı da ortalama 350 Türk Lirasıdır. Yani asgari ücretli bir çalışan, bir ayda, toplam 887 Türk Lirası doğrudan ve dolaylı vergi ödemesi yapmaktadır. Asgari ücretli brüt maaşının yüzde 35'ini vergi olarak ödemektedir.

Yeni belirlenen vergi dilimlerine göre asgari ücretli bir çalışan ağustos ayından sonra yüzde 20'lik vergi dilimine girecek, ödeyeceği aylık gelir vergisi 326 Türk Lirasından 404 Türk Lirasına çıkacaktır. Bu da asgari ücretlinin maaşında ortalama aylık 78 TL'lik bir azalışa neden olacaktır. Asgari ücretli bir çalışan yıl boyunca devlete 4.319,14 TL gelir vergisi ödeyecektir. Bir başka deyişle yılın 2 aydan fazlasını vergi ödemek için çalışmak zorunda kalacaktır.

Ancak asgari ücretin çok az üzerinde ücret alanlarla, kamuda çalışanların ücretlerinden alınan gelir vergisi oranları da büyük mağduriyetlere neden olacak düzeydedir.

Sayıları 3 milyon 200 bin olan memurların maaşlarında, yaşanacak kayıp yüzde 30'lara ulaşacaktır. 2019 yılı için memur maaşlarına yapılacak olan ek zam oranı yüzde 6,73 olarak belirlenmiştir. Verilen bu ek zam ile gıda fiyatlarındaki artışı bile karşılamak mümkün değildir. Buna bir de vergi dilimindeki artış nedeniyle yapılacak kesintileri eklenecektir. Ocak - Aralık maaşları arasında önemli oranda kayıp yaşayacak olan kamu çalışanları yüzde 20'lik hatta yüzde 27'lik vergi dilimlerine daha kısa sürede geçecek olmaları nedeniyle kesintileri daha yüksek olacaktır. Vergi dilimi uygulamasındaki adaletsizlik; en fazla yüzde 15 ödenmesi gereken gelir vergisini yılın ilk dört ayından sonra yüzde 20, son dört ayında da yüzde 27 olarak ödemek zorunda bırakmaktadır. Refaktan pay alamayan, enflasyona yenik düşürülen, toplu sözleşmelerde çok cüzi zamlarla yetinmesi istenen memurların sırtındaki esas yük vergi dilimi nedeniyle yaşadığı kayıplardır.

Türkiye'nin büyük bir ekonomik krizin içine girdiği ortadadır. Ciddi ekonomistler, 2019 yılının 2018 yılından çok daha zor geçeceğini öngörmektedirler. Döviz kurlarında ve faizlerde 2019 yılında çok daha yüksek oranlı artışlar beklenmektedir. Daha ötesi 2019 yılında seçimlerden

sonra Türkiye'nin ekonomisini düzeltmek için IMF'ye gidip 60-70 milyar dolar gibi bir kaynak talebinde bulunacağı bütün ekonomi çevrelerinde konuşulmakta ve beklenmektedir. IMF politikalarında ise en büyük faturayı çalışanların ödeyeceği açıktır. Bu sebeple çalışanlar, önümüzdeki yıllarda çok daha fazla yoksullaşacak ve geçim sıkıntısı çekecektir. Bu sebeple çalışanların üzerindeki vergi yükünün azaltılması gerekmektedir.

Anayasası'nda "sosyal bir hukuk devleti" olduğu tanımlanmış yapılan ülkemizde, devlet vergilendirme yetkisini kullanarak ekonomik ve sosyal hayata müdahale etmelidir. Sosyal adaleti sağlamak için vergi ödemelerinde kişilerin ödeme gücünü esas almalı bu şekilde de sosyal devleti tesis etmelidir. Bu sayede vergide adaletin tesisi sağlanmalı, toplumda gelir dağılımındaki adaletsizliğin, vergi adaletsizliği ile daha da açılması engellenmiş olacaktır. Zaten sosyal devlet ilkesinin bir gereği de devletin çeşitli yollarla toplumdaki sosyo-ekonomik açıdan güçsüz durumda olanları korunmasıdır. Anayasa madde 73'teki "Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır" düzenlemesinin amacı da budur.

Söz konusu kanun teklifi ile;

-vergide adaletin sağlanması için önemli bir adım atılmış olacak, asgari ücret gelir vergisinden muaf tutulacak, bunun yanında asgari ücretin üzerindeki ücretlerde de, asgari ücrete kadar olan kısmı yine gelir vergisinden muaf tutulacak, kalan kısmı ise sabit olarak yüzde 15 üzerinden vergilendirilecektir.

-düşük ücretlerle geçim mücadelesi veren kamu çalışanlarının aldıkları ücretler ise yine sabit olarak yüzde 15 üzerinden vergilendirilecektir.

**193 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

“17. 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanların ücretlerinin asgari ücretin aylık brüt tutarından ilgili mevzuatı uyarınca yapılması gereken sigorta prim kesintileri düşüldükten sonra kalan kısmı”

MADDE 2-193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde hükmü 23 üncü maddenin 17 nci bendi kapsamındaki istisnadan yararlananlara uygulanmaz.”

MADDE 3- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ücretler yüzde 15 oranında vergilendirilir. Bunlar hakkında 1 inci fıkra hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 4 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

